

*Boğaziçi Üniversitesi'nde yürütülen akademik çalışmaları keşfe çıkıyoruz
Edebiyat - Tarih - Siyaset alanlarında yazılan yüksek lisans ve doktora tezleri neler?*

EDEBİYAT | TARİH | LİSANSÜSTÜ SİYASET | BULUŞMALARI

*21 Mayıs 2015
Perşembe 10:00-17:00
İbrahim Bodur Oditoryumu*

LİSANSÜSTÜ BULUŞMALARI PROGRAMI

21 MAYIS 2015, İBRAHİM BODUR ODİTORYUMU

1. Oturum, 10:00 - 11:00, Oturum Başkanı: Duygu Köksal

10:00 - Özcan Kaya, *Atatürk Şiirleri ve Atatürk Şiirleri Antolojileri: Tür, İçerik, İmgelem*

10:10 - Seçkin Büyücek, *Keskin bir Kemalistin Portresi; Erken Cumhuriyet Dönemi'nin Falih Rıfık Atay'ın Seyahatnameleri ve Anı Kitaplarındaki Kemalist Temsili*

10:20 - Sernaz Arslan, *Revisiting State-Citizen Relations: A Critical Reading through Turkish Novels*

10:30 - Onur Arslan, *Vatana İhanet ve Vatan Hainliği*

10:40 - Tartışma

11:00 – 11:20 Çay, kahve molası

2. Oturum, 11:20 - 12:30, Oturum Başkanı: Halim Kara

11:20 - Elif Sezer, *The Interface Between the Oral and the Written in Ottoman Literature: The Reader Notes on the Manuscript of the Story of Fîrûzşâh*

11:30 - Seçil Töre, *Translation and Ideology: A Study of Paratexts of Turkish Translations of the Kurdish Mesnevi Mem û Zin in the Republican Period*

11:40 - Gül Ülker, *Transfer of Religious Metaphors and Allusions from English into Turkish in T.S. Eliot's The Waste Land*

11:50 - Ali Tirali, *The alterity of Greeks and Turks toward the end of Byzantine Empire*

12:00 - Tartışma

Öğle Arası

3. Oturum, 13:30 - 14:30, Oturum Başkanı: Şemsa Özar

13:30 - Okan Ceylan, *1939-1960 Yılları Arasında Edirne Vilayetindeki Tarımsal Yapıların Devlet Politikaları Aracılığıyla Dönüşümü*

13:40 - Fatma Öncel, *Teselya'da Çiftlikler ve Tarımsal Üretim İlişkileri (1680-1880)*

13:50 - Seza Eraydın, *Van Depremi Sonrası Yoksulluk ve Ayrımcılığın Yeniden Üretimi*

14:00 - Esra Yıldırım, *Another Way Is Possible: Looking At Women's Lives Through The Filter of Divorce*

14:10 - Tartışma

14:40 - 15:00 Çay, kahve molası

4. Oturum, 15:00 - 16:00, Oturum Başkanı: Yücel Terzibaşoğlu

15:00 - Deniz Zerin, *Türkiye'de İnternetin Yönetiminde Siber Güvenlik Uygulamalarının Rolü*

15:10 - Murat Yolun, *Biology as a Contested Area in Modern Turkish History (1880s-2010s)*

15:20 - Süheyla Nil Mustafa, *Making of the Modern Ottoman Policemen*

15:30 - Aslı Odman, *Ford Motor Company'nin Tophane-İstanbul'daki Montaj Fabrikası, 1927-1944: Küresel Kapitalizme erken mi geldi, yoksa geç mi kaldı?*

15:40 - Tartışma

1. OTURUM

10:00 - 11:00,

Oturum Başkanı: Duygu Köksal

1.1. Özcan Kaya

Atatürk Şiirleri ve Atatürk Şiirleri Antolojileri: Tür, İçerik, İmgelem

Türkiye’de ilköğretim ya da ortaöğretim kurumlarından yolu geçmiş herkesin ortak hafızasında, geçmişinde şu ya da bu şekilde Atatürk şiirlerinin yeri vardır. Millî bayramlarda ya da Atatürk günlerinde tekrar tekrar okunan bu şiirler ister istemez hafızalara kazanmıştır. Varlık’ın 1 Kasım 1959 tarihli sayısında yer alan şiirlerin tamamı Atatürk şiiridir. Günümüzde ise Atatürk şiiri yayımlayan esaslı bir edebiyat dergisine denk gelmek mümkün değildir. 80’ler, 90’lar sonrası değişen kültürel iklimde, Kemalist modernite projesi çıkmaza girmiş, devlet ikonografisi -Atatürk imgesi- metalaşarak piyasanın kullanımına girmiştir. Atatürk, filmlerde, belgesellerde, tişörtlerde, çakmaklarda, bardaklarda... farklı bağlamlarda, farklı anlamlarda daha fazla görünür hale gelmiştir. Atatürk’ü anma günlerinde terennüm edilen ritüelistik metinlerin yerini başka şeyler almaya başlamıştır. Bir zamanların en saygın şairlerinin onlarca örneğini verdiği, edebiyatın itibarlı dergilerinin düzinelerce yayımladığı Atatürk şiirlerinin günümüzdeki anlamı ve alımlanışı epey değişmiştir.

Çalışmada, şiir eleştirisinin günümüze dek el sürmediği yahut görmezden geldiği bir alana ışık tutulmaya çalışılmıştır. Atatürk şiir antolojileri üzerinden Atatürk şiirleri incelenirken tarihsel değişimin izi sürülmüştür. İlk örneğinin 1915’te verildiği kabul edilen ve günümüzde hâlâ üretilmeye devam eden Atatürk şiirleri, tarihsel bir süreklilik içinde üretildikleri düşünülerek, kronolojik olarak dönemselleştirilmiş ve şiirlerin içerik tasnifi yapılmıştır. Bu doğrultuda, şiirlerin tarihsel, sosyal, siyasal, ideolojik ve edebî dönüşümünü yorumlamak amaçlanmıştır.

Atatürk şiirleri, belirli konular etrafında, belirli klişeler ve yaygın türsel özelliklerle yazıldıkları için dönemselleştirmeye ve/veya tasnife çok elverişlidir. Şiirsel özelliklerinin zaman içindeki değişimine koşut olarak, üretildikleri dönemdeki siyasal ve sosyal bağlamın farklı olması, şiirler üzerinde çok boyutlu farklar yaratmaktadır. Bu farklar şiirler dönemlere ayrılırken ve incelenirken yol gösterici olmuştur. Şiirin kırılma noktalarından, değişim-dönüşüm eşiklerinden hareket edilerek kronolojik dönemler belirlenmiştir. 3 kronolojik döneme ayrılan şiirler tür, içerik ve imgelem özellikleri

bakımından karşılaştırmalı olarak analiz edilerek yorumlanmaya çalışılmıştır. Bunu yaparken, çalışmanın şiir evrenini oluşturan 12 antolojide yer alan toplam 2208 şiirin bilgisi kullanılarak, şiir üretim grafikleri oluşturulmuş ve kronolojik olarak şiirlerin çokça üretildiği ya da üretilmediği dönemler sorgulanmaya, şiir üretim dinamikleri açıklanmaya çalışılmıştır.

Şiirin ideolojiyle flörtü, Atatürk şiirleri bağlamında, özellikle tür, içerik ve imgelem düzlemlerinde açık olarak okunmaktadır. Çalışma, ideoloji meselesini tartışmaya açma imkânını, Atatürk şiirlerinin bağlamsal ve söylemsel okuması aracılığıyla yakalıyor. Şiir sahnesine “Komutan Kemal” olarak çıkan Mustafa Kemal’in imgesel tasarımının “Ulu Önder Atatürk”e dönüşümünü ve sonrasında nasıl fetişleştiğini, kültleştiğini şiirsel düzlem üzerinde takip etmeye çalışıyor. Atatürk şiirlerinin, Kemalist ideolojiyi ve Cumhuriyet paradigmasını soğurmuş belli klişelerle yazılmış ya da yazılması için teşvik edilmiş olduğunu, şiirler ve şiirler hakkında yazılmış ikincil metinler üzerinde düşünerek sorguluyor. Bu doğrultuda, Atatürk şiirlerinin, resmî ideolojinin izleksel sınırlarında üretildiğini, propaganda amacı yüklediğini ve zamanla klişeleşen kalıplar, belirli kodlarla alt tür olarak yazıldıklarını iddia ediyor.

1.2. Seçkin Büyücek

Keskin bir Kemalistin Portresi; Erken Cumhuriyet Dönemi'nin Falih Rıfki Atay'ın Seyahatnameleri ve Anı Kitaplarındaki Kemalist Temsili

Bir erken Cumhuriyet dönemi aydını olan Falih Rıfki Atay'ın seçilmiş seyahatnameleri ve anı kitaplarını merkeze alan bu çalışma, Türkiye'nin Kemalist temsillerini incelemektedir. Söz konusu temsiller bu çalışmanın kapsamı açısından en azından iki öneme sahip. İlk olarak Falih Rıfki, seyahatnamelerinde Türkiye için uygulanabilecek gelişme modelleri aramak suretiyle onları araçsallaştırırken aynı zamanda Türklerin kendi kimliklerini nasıl tanımlayacaklarının da arayışı içinde olmuştur. Bu sav daha önce Falih Rıfki için öne sürülen; onun verili, sınırları belirlenmiş bir Kemalist ideolojinin pasif bir aktarıcısı olduğu görüşünü sorgulamaktadır. İkinci olarak, her ne kadar Falih Rıfki seyahat ettiği yerlere diplomatik görevlerle gönderilmiş olsa da, seyahatnameler onun protokol kurallarının dışına çıktığı birçok ana şahitlik ediyor. Ve bu çalışma da bize, erken cumhuriyet entelektüellerine izafe edilen harciâlem düşünce kalıplarının yeniden tartışılabilceği verimli bir çalışma alanının işaretlerini sunuyor.

1.3. Sernaz Arslan

Revisiting State-Citizen Relations: A Critical Reading through Turkish Novels

The relationship between the state and the citizens is central to studying politics and society. In order to develop an understanding of the state, the authorities' perception of political threats, construction of social structure and categories along with their regulatory capacities should be examined. However, in everyday life the state is experienced and recognized through a multiplicity of spaces and agents other than regulatory capacities and institutions. Indeed, the 1970s witnessed the emergence of new perspectives on politics and society, which contributed to the cultural turn by focusing on the discursive formation of categories, subjects and agency. While the institutionalist, state-centered approach still dominated the field, there were new encounters between culturalist and institutionalist analyses that brought not only the state but also identity, religion, intellectual history and gender in. These encounters shed light on the everyday transformation of the state authority and practices and contributed to a thorough understanding of the state-citizen relationship. Accordingly, the objective of this study is to revisit the state-citizen relations in Turkey by focusing on the social forces and actors that challenge the authority of the Turkish state. It aspires to create a productive alliance between literature and political science in order to go beyond the paradigmatic approach regarding the studies of state by engaging in textual analysis and focusing on a selection of Turkish novels. The aim here is to provide an alternative and multifaceted account of the relationship between the Turkish state and its citizens by listening to different voices and narrations other than the strong state tradition's.

The first chapter will tackle "the state" in order to clarify the conceptual framework of the study; while, the second chapter will try to portray the literary and socio-political maps of the periods covered. The following four chapters will focus on nine novels by nine different authors. Their significance derives from the fact that they represent different periods, spaces, actors and mechanisms which depict the transformation of state authority as well as the everyday dynamics of the interaction and reaction with respect to state-citizen relations in Turkey.

1.4. Onur Arslan

Vatana İhanet ve Vatan Hainliği

Türkiye’de politik söyleme ve toplumsal ilişkilere nüfuz etmiş çok sayıda kavram ve söylem olmakla beraber, bunlardan çok azı ayrıntılı bir şekilde analiz edilmiştir. Bu söylemsel pratiklerden biri de neredeyse her toplumsal hareket tarafından tedavüle sokulan vatana ihanet ve vatan hainliği suçlamalarıdır. İlk bakışta devletin kontrol edemediği bir direnişi bastırma yöntemi ya da hukuksal-politik bir söyleme ait bir teknoloji olarak görünse de, bu tarz yorumların zuhur edişi devlet söyleminin dışında gerçekleşmiştir. Tez, Geç-Osmanlı ve Erken-Cumhuriyet dönemine odaklanırken temel olarak birbiriyle ilişkili üç mesele etrafında dönüyor:

1) Belirli bir mekânsallığa nasıl ihanet edilebilir? Bir mekâna ihanet edilebilmesi için ya da onun bir haini olabilmesi için o mekân nasıl tasarlanabilir ve inşa edilebilir? Bu tasarlanma-inşa edilme sırasında politika ile mekân arasındaki ilişki nasıl değişime uğrar? Beni bu soruları sormaya iten şey ‘vatan’ kavramının, bir toprağa sahip olmanın Türkiye’de ve Osmanlı’dan kopan ülkelerdeki hayati önemidir. Bu sebeple Batı dillerinde territorial bir karşılığı olmayan ‘vatan’, ‘vatan hainliği’, ‘vatana ihanet’, ‘vatandaş’, ‘vatanseverlik’ ya da ‘vatansız’ gibi kavramlar bütünlüklü bir şekilde analiz edilmelidir. Hangisinin önce geldiğini ya da hangisinin koşul olduğunu düşünmekten ziyade bu kavramların birbirlerini nasıl beslediklerine, birbirleriyle nasıl çelişkiye düştüklerine ve nasıl ilişkiye geçtiğine odaklanmaya çalıştım.

2) Vatan hainliği ve Vatana ihanet söylemlerinin toplumsal ilişkiye yayılışında ve yeniden üretilmesinde nasıl bir epistemolojik kopuş söz konusudur? Başka bir ifadeyle bu kavramların politik mecrada fazlasıyla kullanışlı kılan ‘yeni’ bilgi formları nasıl dolaşıma girmiştir? Vatan haini tektipleştirme politikalarının bir ‘istisnası’ ya da farklılığı mı, yoksa farklılık yaratma girişimini baltalayan bir farksızlaştırıcı/aynılaştırıcı mı? Bu sorular önemlidir, çünkü Ermeni ve Rum katliamları söz konusu olduğunda ya da gazetecilerin ve edebiyatçıların maddi-manevi olarak linç edildiğini düşündüğümüzde ortada dikey bir şiddet olduğu kadar, söz konusu dikey şiddeti önceleyen bir yatay şiddetin işlediğini görürüz. Artık daha çok şükran duymak, daha çok sevmek ve aktif bir şekilde sadık ve ahlaklı olan ‘vatandaş’ın şiddeti, siyasi-toplumsal ilişkilerin seyrini değiştirebilmiştir. Bu minvalde özellikle Geç-Osmanlı ve Erken-Cumhuriyet döneminde yaşanan gaddarlıkların sebebi eğitimsizlik ya da cahillik değil, toplumsal olarak inşa edilmiş bir öznellik ve mekansallık üzerine üretilen bilgi ve söylemlerdir. Eğer devlet adamlarının ve entellektüellerin pozitivist dünya görüşünden ve Sosyal Darwinizm’den etkilendiğini, birçoğunun askeri eğitim aldığını ve Balkanlardan Anadolu’ya uzanan coğrafyanın incelediğimiz dönemde düşük ya da yüksek yoğunluklu bir iç savaş

yaşadığını hesaba katarsak, vatan hainliği ve vatana ihanet suçlamalarının neredeyse her toplumsal harekete sızması şaşırtıcı gelmeyecektir.

3) Devlet, bu söylemleri nasıl mükemmeleştirmiş ve aynı zamanda da esnetmiştir? Devlet iyi-kötü, doğru-yanlış oyununa nasıl dahil olur? Artık kimsenin sultan ya da diktatör için değil de birbiriyle iç içe olan belirli bir mekansallık ve belirli bir toplumsal kategorinin varlığı için mücadeleye tutuştuğu bir ortamda devlet kurumları nasıl bir tutum takınmıştır? İlişkiler ağının neresinde yer alır? Bu bölümde temel olarak odaklanmak istediğim nokta siyasi otoritenin neden vatan hainliği söylemini kullandığı değil, muhalif hareketlerden devraldığı bu söylemi tedavüle sokup yeniden üreterek nasıl rakiplerini ve direniş odaklarını bastırabildiğidir.

Son olarak, bu çalışma sadece tarihsel-felsefi bir kritik değil, bugün itibarıyla etrafımızda ne olup bittiğini anlamaya yönelik bir girişimdir. Var olanı serimlemekten ziyade, hangi söylemin içinden, hangi kavramlar aracılığıyla konuştuğumuza yönelik bir sorgulamadır.

2. OTURUM

11:20 - 12:30

Oturum Başkanı: Halim Kara

2.1. Elif Sezer

The Interface Between the Oral and the Written in Ottoman Literature: The Reader Notes on the Manuscript of the Story of Fîrûzşâh

In contemporary studies of Ottoman literature, a two-layered scheme is used which divides Ottoman literature into two parts, 'folk' literature and 'court' literature. In these studies, the oral is totally attributed to folk literature, while court literature is considered entirely written. However, these two ways of producing, transmitting, and consuming literature, the oral and the written, have always existed together, nourishing and transforming each other. This thesis challenges the constructed binary opposition between the oral and the written in Ottoman literature studies, focusing on a popular work called the Story of *Fîrûzşâh*, widely read throughout the eighteenth century. For the purposes of this thesis, *Fîrûzşâh* is especially important because of its paratextual elements. The manuscript under study, actually the forty-fifth volume of the entire story, contains many marginal notes. These notes give information about the names of the public readers, and the places and dates of the public readings. In addition, there are notes that show the daily, aesthetic, and even political reactions of the readers in the eighteenth century. Depending on these reactions, four types of readers were identified and named the romantic, the pedantic, the foul-mouthed and the Janissary. Focusing on the case of the Story of *Fîrûzşâh*, it has been shown that aspects of oral culture and their everyday expressions can also be traced from written texts.

2.2. Seçil Töre

Translation and Ideology: A Study of Paratexts of Turkish Translations of the Kurdish Mesnevi Mem û Zin in the Republican Period

17. yüzyılda yaşamış olan Kürt şairi Ehmede Xani'nin mesnevisi Mem û Zin, hem Osmanlı hem de cumhuriyet döneminde Türkçe'ye farklı çevirmenler tarafından çevrilmiştir. Bu çalışmanın amacı, cumhuriyet döneminde üretilen, Türkçe Mem û Zin çevirilerini tarihsel bir bakış açısıyla ele almak ve çevirinin ideolojik boyutunu ortaya koymaktır. Geçmişte sansüre ve baskıya maruz kalan bir metnin çevirisinin, 2011 yılında devlet eliyle, Kültür Bakanlığı tarafından tekrar çevrilip yayınlanması, çevirinin siyaset ve ideolojiyle arasındaki güçlü bağı vurgulamaktadır. Bu bağı incelemek amacıyla, öncelikle Türkiye'de Kürt meselesi ve Kürt dili tarihsel bir yaklaşımla ele alınacak ve daha sonra Mem û Zin çevirileri Lefevre'nin yeniden yazım (rewriting) kuramı çerçevesinde incelenecektir. Tezin öncelikli amacı, farklı çeviriler ve kaynak metin arasında metinsel bir karşılaştırma yapmak değil, farklı çevirilerin, farklı ideolojik amaçlar doğrultusunda hedef sisteme nasıl sunulduğunu araştırmaktır. Bu sebeple, çevirilere eşlik eden, kitap kapağı, önsöz, çevirmenin ve/veya editörün notu gibi metin dışı unsurlar analiz edilecektir. Eserin hedef sisteme farklı zamanlarda, farklı kişilerce ve farklı ideolojik amaçlarla nasıl sunulduğunun araştırılmasıyla hedeflenen, tek bir yazar ve eseri için farklı imajlar yaratmada çevirinin ne kadar etkili olduğunu göstermektir.

2.3. Gül Ülker

Transfer of Religious Metaphors and Allusions from English into Turkish in T.S. Eliot's The Waste Land

T.S. Eliot'un *The Waste Land* (Çorak Ülke) adlı şiiri, şimdiye kadar altı farklı şekilde Türkçe'ye çevrildi. Yazıldığı dilde, İngilizce'de dahi bu şiiri okumak için, öğrenci rehberlerinin ve şiirin ana teması, imgelem ve Hristiyan inancıyla bağlantılı sayısız göndermeyi yorumlayan yüzlerce makalenin bulunması, şiirin kendi dilinde dahi yorumlanması ve çözülmesi ne kadar zor bir baş yapıt olduğunu ortaya koymaya yeter. Ben bu araştırmamda, şimdiye kadar Türkçe'ye yapılmış olan *The Waste Land* çevirilerinde, kültürel farklılıklardan kaynaklanan sorunları; bilhassa, Eliot'un bu şiirinde sıklıkla yaptığı İncil ve Hristiyan inancına dair göndermelerin, Türkçe'de nasıl okunduğunu ve yorumlandığını inceliyorum.

Eliot'un şiirinin iki temel malzemesi olan inanç ve gelenek, farklı gelenek ve kültür birikimiyle yoğrulmuş olan dillerde, çeviri vasıtasıyla/nedeniyle seslendirildiğinde ya da seslendirilemediğinde, şiirlerin kaynak dildeki temsiliyle erek dildeki temsili arasında farklar ortaya çıkmış olması doğaldır. T.S. Eliot'ın şiirinde, çağrışımlarla okuyucunun bilinçaltını yoklamak için kullandığı bu iki anahtar, şiirlerin Türkçe çevirilerinde, kültürel altyapı, inanç sistemi ve geleneksel farklılıklar sebebiyle, kaynak dilde sahip olduğu kritik işlevi erek dilde göremiyor olabilir. Bunun en önemli nedenlerinden biri çeviri şiirlerin hedef kitesinin, Hristiyan Batı toplumuna mensup okuyucular değil, Doğu inanç sistemi ve doğu-batı sentezi Anadolu gelenekleriyle yoğrulmuş farklı bir okuyucu kitlesi olmasıdır. Çeviri şiirlerin hedef okuyucu kitlesi her ne kadar eğitilmiş de olsa, inanç ve geleneğin insan bilincinde yarattığı değiştirilmesi zor yapılar, hem şiirlerin ilk okuyucusu olan çevirmeni, hem de çevirmen vasıtasıyla ortaya çıkan çeviri şiiri, dolayısıyla da T.S. Eliot şiirlerinin Türkçedeki temsili etkilemektedir.

Çalışmam tüm bunları göz önünde bulundurarak *The Waste Land*'in (Çorak Ülke) Türkçe'deki temsillerini incelemektedir.

2.4. Ali Tirali

The alterity of Greeks and Turks toward the end of Byzantine Empire

Étude d'histoire socioculturelle et d'anthropologie historique de la notion de "l'Autre" en Asie Mineure, comme l'ont vu les Turcs et les Grecs (entre le 11ème et le 15ème siècle). Seront utilisées à cette fin des œuvres littéraires et des chroniques turques et byzantines, ainsi que des textes juridiques, dans une perspective d'histoire sociale, qui sera supportée par différents matériaux historiques. Les quatre siècles étudiés représentent une époque de coexistence des puissances chrétiennes et musulmanes avant que, à la deuxième moitié du 15ème siècle, tout l'espace byzantin n'entre sous la domination ottomane. Les Turcs et les Grecs ont donc coexisté dans l'espace de l'Asie Mineure à partir du 11ème siècle. Généralement les commentaires sur l'hostilité et le conflit permanent de ces populations ne reflètent pas tous la vérité, car l'espace anatolien était le lieu d'échanges culturels autant que de guerres et de luttes. Cette étude essaie ainsi de comprendre les regards de "l'Autre" des deux populations dans leur articulation et complexité.

3. OTURUM

13:30 - 14:30

Oturum Başkanı: Şemsa Özar

3.1. Okan Ceylan

1939-1960 Yılları Arasında Edirne Vilayetindeki Tarımsal Yapıların Devlet Politikaları Aracılığıyla Dönüşümü

Dönemsel olarak İkinci Dünya Savaşı yıllarından 1960 tarihine dek ele aldığımız bu tez, savaş alanına en yakın noktada bulunan ve sulanabilen bereketli topraklarının genişliği dolayısıyla bir tarım şehri olan Edirne ilindeki tarımsal yapıların, özellikle İkinci Dünya Savaşı yılları ve sonrasında gelen Marshal Planıyla ne gibi dönüşümler geçirdiğini incelemektedir. Yaşanan bu gelişmeler dönemin tarihi koşulları, uluslararası gelişmeleri, Türkiye iç siyaseti ve Edirne ilinin coğrafi konumu göz önünde bulundurularak incelenmiştir. Yunanistan ve Bulgaristan'a sınır olan Edirne, Türkiye Cumhuriyeti' nin dış politikasından da açık bir şekilde etkilenmiş ve bu da sosyo-ekonomik hayata yansımıştır. Bu bağlamda, Edirne ilinin yaşadığı tarımsal dönüşüm ve soyo-ekonomik yaşam, bizlere bu dönemde devlet politikalarının tarım sektöründe ne dereceye kadar etkili olduğunu da göstermektedir.

Bu tez çalışması bir yandan dönemin tarihi koşullarının tarım politikaları ve sosyal yaşam üzerindeki etkilerini açıklarken, diğer bir yandan da bölgenin coğrafi özellikleri, üretim ilişkileri ve daha da önemlisi üretim süreçlerine aktif katılımlarıyla ve ürün tercihleriyle de tarım sektöründeki iş gücünün tarımsal dönüşümdeki rolleri vurgulanmıştır. İstanbul ve Avrupa'ya yakınlığı ve Trakya insanının iktisadi kalkınma arzusu dolayısıyla, devletin tarım politikalarının Edirne vilayetinde kayda değer biçimde etkili olduğu görülür. İkinci Dünya Savaşı yıllarında, neredeyse Türkiye ortalamasının üzerinde bir iktisadi sıkıntı yaşayan serhat ilimiz Edirne, Marshal Planı, tarımsal yapıların metalaşması ve pazara yönelik üretimle birlikte çok hızlı bir iktisadi kalkınma sürecine girmiş bir tarım şehrimizdir.

Özetle bu tez çalışması, bir yandan Edirne tarımının dönüşümünü ve bunun sosyal yaşama etkilerini anlatırken, Türkiye ortalamalarıyla yapılan karşılaştırmalarla da Edirne ilindeki tarımsal dönüşümün Türkiye Tarımının gelişim sürecini çok net bir şekilde yansıttığını vurguluyor.

3.2. Fatma Öncel

Teselya'da Çiftlikler ve Tarımsal Üretim İlişkileri (1680-1880)

Bu araştırmada, Osmanlı'da toprak meselesinin geçirdiği hukuki ve iktisadi dönüşümü anlamak için uzun dönemli ve mikro ölçekli bir yaklaşımı benimsiyorum. Bu nedenle, Teselya bölgesindeki çiftliklerdeki üretim ilişkilerinin 1680'lerden 1880'lere kadar olan dönüşümünü inceliyorum. On yedinci, on sekizinci ve on dokuzuncu yüzyılları bir arada çalışmanın, Osmanlı geç dönemindeki kurumsal devamlılık ve değişimleri vurgulamak için önemli olduğunu düşünüyorum. Geleneksel tarih yazımının aksine, bu dönüşümü sağlayanın merkezi otoritenin gücü değil, toplumsal sınıfların üretim ilişkileri temelli çatışmaları olduğunu kabul ediyorum.

Araştırmamda, malikâne ve vakıf çiftliklerini odak noktasına alarak, toprak kullanımı, emek ve vergi rejimlerini inceliyorum. Geniş tarımsal topraklarda özel mülkiyetleşme sürecinin, iktisadi ve hukuki bir bütün olan toprak rejiminin kurumsal yapısı içindeki yerini tartıştığım araştırmamda, toprak sahipleri ile köylüler arasındaki üretim ilişkilerinin farklı dönemlerde ne tür çatışmalara yol açtığı sorusuna cevap arıyorum.

3.3. Seza Eraydın

Van Depremi Sonrası Yoksulluk ve Ayrımcılığın Yeniden Üretimi

Master tezimde Van'daki deprem sonrası afet yönetiminin başarısız olmasındaki temel etkenleri ve bunun Van'da yaşayan insanları nasıl etkilediğini inceliyorum. Araştırmaya, afet yönetimi sürecinde devlet kaynaklarının yetersiz olmasına ek olarak, bu kaynakların dağıtımı sırasında siyasi faktörlerin etkin olduğu, ve bunun sonucu olarak da bölgedeki ayrımcılık ve dışlamanın derinleştiği hipoteziyle yola çıkıyorum. Çalışmada, afet yönetiminin nasıl sistematik bir biçimde siyasileştirildiğini ve Van'da yoksulluk ve dışlamanın nasıl yeniden üretildiğini anlamayı amaçlıyorum. Toplumdan siyasi, ekonomik ve sosyal nedenlerle dışlanmış insanların, doğal afetlerin yıkıcı etkilerine karşı çok daha savunmasız olması sebebiyle, bu insanların durumu depremden sonra daha da kötüleşiyor. Bu yüzden Van depremi sonrası afet yönetimini siyasileştiren faktörlerin detaylı olarak incelenmesi gerekiyor.

Afet yönetimi ile ilgili bir geniş bir literatür içinden, ben temelde konuya daha kritik bir yaklaşımla değinen çalışmalara odaklandım. Bu çalışmalar afetlerin siyasi, sosyal ve ekonomik etkilerine vurgu yaparak, bölgedeki tarihsel, sosyal, ekonomik ve siyasi geçmişin yarattığı yıkıma ve sonrasında yapılan afet yönetimine önemli bir etkisi olduğunu savunuyor. Kapsamlı bir araştırma yapmak amacıyla, yoksulluk, ırk, etnisite, ve toplumsal cinsiyet gibi faktörlerin insanların kaynaklara ulaşımını engellediğini ve

bunun sonucunda doğal afetler karşısında onları nasıl savunmasız bıraktığını inceleyen yaklaşımı araştırdım. Daha sonra, devletin afet yönetimindeki rolünü sorgulayarak, toplumda marjinalize edilmiş kesime etkin bir afet yönetimi sağlamayı engelleyen neoliberal devlet pratiklerine odaklandım. Son olarak da, afetlerin siyasileştirilmesini örnekler ve pratikler üzerinden incelemeyi amaçladım. Üzerinde durduğum çalışmalar, afet yönetimine dahil olan aktörlerin birbirleriyle güç ilişkilerini, çatışma ve hesaplama üzerinden nasıl ortaya koyduklarını ve siyasi güç sağlamak ya da bu gücü pekiştirmek için çeşitli pratikler uygulandığını inceliyor.

Çalışmanın temel ögesini çeşitli rapor analizleri ve Van'da yaptığım saha araştırması oluşturuyor. Saha araştırması kapsamında afet yönetimine dahil olmuş bir çok STK, siyasi parti temsilcileri, belediye, hükümet, AFAD temsilcileri ve bir Van Milletvekili ile görüştüm. Bu araştırma sonucunda çalışma, afet yönetimine dahil olmuş tüm aktörlerin bir siyasileşme süreci içine girdiğini ileri sürüyor. Merkezi yönetimin afet yönetimi süresince yerel oluşumlarla koordinasyon içinde olmaması, bölgedeki çalışmaları olumsuz yönde etkiliyor.

Ayrıca, yerel yönetim ile merkezi yönetim arasındaki siyasi gerilim nedeniyle afet yönetiminin belediye ve hükümet şeklinde iki başlı olarak yürütülmesi organizasyonel bir kriz yarattığından, afet yönetimi başarısızlıkla sonuçlanıyor. Bunlara ek olarak, hükümetin yakın ilişkiler içinde olduğu şirketlerle, özellikle TOKİ binaları ve yardımların dağıtımını konusunda kurduğu patronaj ve iltimas ilişkileri, bölgedeki afet yönetiminin başarısızlığındaki en önemli etken olarak gözlemleniyor. Bu gelişmelerin ardından, yerel yönetim seçimlerinde AKP'nin beş belediyeyi kaybetmesi göz önüne alındığında bölgede siyasi bir kırılma olduğu ve bunun hükümetin siyasi gücünde bir sorgulamaya sebep olduğu söylenebilir. Sonuç olarak bu araştırma, Van'daki deprem sonrası afet yönetiminde, bölgedeki yoksulluğun ve ayrımcılığın yeniden üretilmesine sebep olan siyasi faktörlerin önemli birer etken olduğunu gösteriyor.

3.4. Esra Yıldırım

Another Way Is Possible: Looking At Women's Lives Through The Filter of Divorce

Boşanma deneyiminin özellikle kadınlar açısından ciddi ekonomik problemlere yol açtığını gösteren çalışmalar mevcut. Aynı şekilde sosyal politikaların kadınların lehine müdahil olmamakta ısrarcı olduğunu da görmek mümkün. Fakat maddi ve manevi tüm zorluklara rağmen boşanma kararı alan ve bu kararını resmi ve gayri resmi destek kaynaklarıyla gerçekleştiren kadınlar da mevcut. Tezim, tüm yapısal eksikliklere rağmen boşanmanın kadınların hayatında güçlendirici ve dönüştürücü bir deneyime dönüşmesini sağlayan kadın stratejilerini araştırmaktadır.

4. OTURUM

15:10 - 16:30

Oturum Başkanı: Yücel Terzibaşoğlu

4.1. Deniz Zerin

Türkiye’de İnternetin Yönetiminde Siber Güvenlik Uygulamalarının Rolü

Nasıl oldu da, hackerlar, hastalarının ailesine mesaj atan doktorlar ve siber saldırılar gazete sayfalarını kaplamaya başladı? Görünüşe göre, bunlar dikkat etmemiz gereken tehlikeler. En azından uzman görüşlerine başvurulmuş bilişim uzmanlarına göre. Tezimde Türkiye’de internetin son yıllardaki durumuna ilişkin bir değerlendirme yapmayı amaçlıyorum. Araştırmama göre son yıllarda internet hakkındaki devlet pratikleri bir tür güvenlik bakışının izlerini taşıyor. İnternet “bilgi çağı” ya da “özgür iletişim” gibi ifadelerle anılmıyor. Artık “kökü kazınması” gereken, siber savaşların çıktığı bir yer internet.

Siber güvenlik alanında yaptığım araştırmalara göre, söz konusu güvenlik bakışı bilgi sistemlerinin korunmasına yönelik adımlardan besleniyor. Devlet kendisine ait bilgileri korumak istiyor. Bu nedenle internet ortamında bulunan bilgilerin saklandığı sistemlerin korunması için adımlar atılıyor. Siber Güvenlik Eylem Planı ve Siber Olaylara Müdahale Ekipleri (SOME) örnek adımlar arasında.

Siber güvenlik adına yapılanların etkileri sadece korunan sistemlerle sınırlı değil. Tüm ülkenin internet ağı korunması gereken bir alan olarak belirlenince, alanın içinde olan bitenin gözetlenmesi de zorunlu hale geliyor. Bu nedenle siber güvenlik pratikleri ile gözetim pratiklerinin birbirlerini beslediklerini söylemek mümkün.

Gözetim ve sistem güvenliği gibi konulara ek olarak, siber polisler, siber ordu gibi çeşitli olguları anlamlandırmak adına Michel Foucault’nun yönetim mantığı (*governmentality*) kavramını kullanıyorum. Yönetim mantığı kavramı farklı türdeki olguları bir çatı altında toplamayı mümkün kıldığı gibi, bu olguların işlevleri hakkında da indirgemeci olmayan bir akıl yürütmenin de önünü açıyor. Mesela kontrol kavramı nesne ile doğrudan bir ilişkiye işaret ederken, yönetim kavramı daha dolaylı yollara işaret eder. Bundan yola çıkarak, siber güvenlik derneklerini, SOME’leri, siber savaşı ve yasal mevzuatı, Türkiye’de internet teknolojilerinin yönetiminde kullanılan stratejik araçlar

olarak ele alıyorum. Bu araçlar, internetin yönetiminde etkin olan diğer türde araçların (mesela internet okuryazarlığının artırılması için yapılan FATİH projesini düşünelim) karşısında stratejik zamanlarda ve alanlarda konumlanarak temsilcisi oldukları siyasi hedefe ulaşmaya çalışıyor. Hedef internette devletin sistemlerinin güvenliğinin sağlanması.

Araştırmama göre, devlete ait bilişim sistemlerinin korunması, internet teknolojilerinin yönetiminde gittikçe önem kazanıyor. Ancak siber güvenlik Türkiye’de halen daha yeni bir alan. Amacım halen daha somutlaşma aşamasında olan bu yönetim araçlarının dökümünü yapmak. Saha araştırmam Siber Güvenlik Derneği, Bilgi Güvenliği Derneği gibi bazısı yakın zamanda kurulan derneklere yönelikti. Bu sivil toplum kuruluşları, siber güvenlik alanında çalışmak isteyen bilgisayar mühendislerini teşvik etmek ve güvenlik hizmeti sağlayan firmalara sertifika vermek gibi işleri üstleniyorlar. Bir bakıma siber güvenlik alanını oluşturuyorlar. Görüşüme göre, her ne kadar siber güvenlik alanı devlete ait gizli bilgilerin korumasına ilişkin siyasi çıkardan bağımsız ele alınamazsa da; dernek etkinliklerine katılım siber güvenlik arayışının ticari firmalar için de geçerli olduğunu gösteriyor.

Çalışmalarım şu anda teorik düzeyde devam ediyor. Yönetim mantığı kavramı, nüfus ve beden gibi fiziksel uzamdaki şeyleri hedef alan iktidar stratejilerini açıklamak için geliştirildiğinden, kavramı teknoloji (yazılım) alanında uygulamakta zorlanıyorum. Teknolojilerin yönetimini konu alan çalışmalar mevcut, ancak bu çalışmalar arasında güvenlik için yönetimin kendine has sorunlarını ele alanlar yok bulabildiğim kadarıyla. Güvenlik yönetim stratejileri ile teknoloji yönetiminin gerektirdiği stratejiler arasında bir ortak nokta bulmayı amacındayım.

4.2. Murat Yolun

Biology as a Contested Area in Modern Turkish History (1880s-2010s)

It is possible to trace ideas about evolution back to Empedocles and Anaximander who lived in antique Greek, but these two scientists, Lamarck and Darwin, presented evolution in a much more scientific manner. Since 1859 when Darwin published his well-known book, the Origin of Species, evolutionary theories made path breaking contribution into understanding life and nature in a materialist way. His theory seemed to accept and promote materialism. Even though he tried not to make materialist implications, his most readers understood him as a materialist. All over the world, in history, it seems to be possible to observe serious discussions,

based on evolutionary views, about the nature and the origin of living creature. The Ottoman Empire makes no exception in this regard.

In this dissertation, I endeavor to understand how human perceived from the late period of the Ottoman Empire to the present Turkey. Are human beings a product of divine will or are they emerged as result of a culmination after millions year evolution? It would be beneficial to be in the pursuit of the answer of these questions. In fact, to answer these questions it is inevitable to benefit from biology, anthropology, ethnology, history. Especially the evolutionary theory would be a focal point because hitherto it mainly presented an alternative point of view for the explanation of organisms in the world. In doing so, it had strong evidences and as time went on, many developments in different sciences like genetics supported it obviously. The penetration of materialism required reinterpretation of nature and origin of human beings and religious explanations based on the creation of human beings by God and stability of species faced serious attacks by materialism. It could be asserted that transition from ethereality to earthliness marked on the discussion about the nature and origin of living creatures.

It seems to be possible to divide evolutionary works into three categories after the beginning of the Young Turk era in 1908. First, we see writings and translation on biological evolutionary theory. Second, some of Ottoman authors like Memduh Süleyman translated books of evolutionists and social Darwinists into Turkish and analyzed these works. Third, Ottoman intellectuals viewed evolutionary theory as a point of reference for their social projections. What is important to notice here is that understanding human life and nature in secular terms gradually became prevailing in their world view.

I would like to say that debates on the theory of evolution have been affected by political conjuncture. During 1930s, we see an intellectual boom in many scientific areas such as anthropology and history and this situation mainly resulted from political priorities of the state. New institutions like Turkish Historical Society (1931) were established, many books on world history were translated into Turkish, and schoolbooks were remarkably secularized. Even though the intellectual boom stagnated relatively after the death of Atatürk in 1938, its marks continued next decades. For example, it is possible to assert that his death did not mean the end of teaching of evolution in schools in 1950s and later.

The second half of the 20th century witnessed the revival of Islam and religious communities' increasing influence over the society. Especially, 1980s was a breaking era since creationism in the USA exported their thoughts to many countries, including Turkey and this situation contributed into escalation of the conflict between religion and science on the nature and human.

4.3. Süheyla Nil Mustafa

Making of the Modern Ottoman Policemen

This thesis is an effort to provide the social history of the modern Ottoman policemen in the turn of the twentieth century.

Although our study is based on the exploration of the institution of the Ottoman police, it differs significantly from the earlier studies on the Ottoman police with respect to its conceptualization of the term “institution” and target questions.

The literature on the Ottoman police predominantly offers an institutional history of the police force and provides an examination of the administrative-legal development of the institution through the analyses of the laws and regulations. However these studies provide an understanding of the police institution without taking into account the significant actors of this institution or the policemen, their mentalities and modes of behavior that is to say the subjectivities of the police officers. This thesis aims at providing an exploration of the modern Ottoman police institution by bringing its main actors, the policemen to the focus and also tries to illuminate the social history of the Ottoman policemen which has been left in the margins of the police literature.

Following Foucauldian theory of subject formation and modern power, this thesis conceptualizes the Ottoman police force as a modern institution of power which tried to conduct the conducts of its policemen or which imposed a certain kind of moral regime and disciplinary practices generating new norms and subsequent subject positions for the policemen.

In this respect I argue that a certain kind of subjectivity was constituted and imposed on the police recruits throughout the discursive and disciplinary practices of the modern governmental institution of police force. Hence the thesis inquires into the discursive limits of this subjectivity and the scope of the subjectification processes appropriated by the Ottoman police organization.

The thesis illustrates a great number of primary data gathered from the Ottoman archives of the Prime Ministry and the yearbooks of the provinces. Moreover the thesis is the result of an arduous study based on the transcription and discursive analyses of the Ottoman police journals, Polis and Polis Mecmuası which were published between 1911 and 1918. These two journals were published as in-house journals by the Department of Public Security in order to enhance the work skills and the knowledge of the Ottoman policemen.

4.4. Aslı Odman

Ford Motor Company'nin Tophane-İstanbul'daki Montaj Fabrikası, 1927-1944: Küresel Kapitalizme erken mi geldi, yoksa geç mi kaldı?

1920'lerde dünyanın en büyük motorlu taşıt üreticisi olan Ford Motor Company, bu dönemde Tophane Rıhtımı'nda bir otomotiv montaj fabrikası açmaya karar verdi. 1927'de çıkan Serbest Mıntıka Kanunu da, Ford'un bu 'üretken sermayesini uluslararasılaştırma' stratejisi içerisinde İskenderiye, Trieste ve Pire limanları gibi rakipleri arasında İstanbul'da karar kılması için, genç Türkiye Cumhuriyeti'nin siyasi elitlerine öne sürdüğü bir koşul idi. 1929'de çıkarılan ayrı bir kanun ile tam serbest bölge haklarını alan Ford, rıhtımdaki Seyr-i Sefain antropolarını, seri üretim bandı teknolojisi ile otomobil, kamyon, traktör hatta uçak monte edebilecek bir fabrikaya dönüştürdü. Burada 1930 ila 1933 yılları arasında yaklaşık 400 işçi ile 10bin'i aşkın motorlu taşıt monte etti, fakat bu yatırımdan umduğunu bulamayarak, 1933 Nisan'ında üretimi durdurdu.

Ulusal arşivler yanında, aslen Ford Motor Company'nin Dearborn/Detroit'de bulunan şirket arşivlerinden faydalanılarak kaleme alınan bu tezde, bu yatırımın hem cesameti ve sevkîyat sahası, hem de aslî varlık nedeni olan Sovyet Rusya pazarlarının âkibeti ve nihayetindeki hezimetini anlatılmaya çalışılıyor. Bunu yaparken Türkiye Cumhuriyeti sınırlarında kurulmuş olan ilk otomotiv fabrikası, ilk elektrikli seri üretim bandının kullanıldığı işletme ve ilk serbest bölge deneyimini teşkil eden bu konunun niye şimdiye kadar tarihinin yazılmamış olduğu, nedenlerinin sorgulanması faydalı bir tarihyazımı bilgisi olarak irdeleniyor. Devlet-merkezli ve çizgisel 'başarı hikayelerine' odaklanan cumhuriyet dönemi iktisat tarihi yaklaşımlarının eleştirel bir okuması ışığında, mekânsal ve küresel bağlama hassas bir işletme tarihi örneği verilmeye çalışılıyor.

